

Zb. M.

Badania nad lunetami Galileusza

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 8/3, 457

1963

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

jak i o metodę, które mogą być szczególnie interesujące dla obcego czytelnika; w każdym roczniku powinno się znaleźć omówienie ważniejszych pozycji z historii nauki, wydawanych w Polsce. Krócej: wydaje się nieodzowne, aby w roczniku angielskim został stworzony dział polski.

Henryk Skolimowski

„NAUKA I ŻYŻŃ” O PRZYSZŁOŚCI NAUKI

W roczniku 1962 radzieckiego czasopisma „Nauka i Żyżń” znajdujemy tylko jeden artykuł, dotyczący — i to pośrednio — problematyki historyczno-naukowej.

Wybitny uczony radziecki F. Ł. Kapica w artykule *Przyszłość nauki* (nr 3/1962) stawia m. in. pytanie: Czy istnieje jeszcze miejsce na nowe odkrycie, czy też można powiedzieć, że wiedza ludzka jest już kompletna?

Autor wierzy wprawdzie w możliwość coraz to nowszych rozwiązań, jednakże uważa, iż główne wysiłki uczonych powinny iść w kierunku zrozumienia i pogłębienia zdobytych dotychczasowych. Na najbliższą przyszłość wysuwają się przy tym problemy następujące: opanowanie kosmosu, otrzymanie taniej energii elektrycznej i praktyczne wykorzystanie reakcji termojądrowych, rozwój zastosowań maszyn elektroniczno-cybernetycznych.

Artykuł porusza poza tym dwa zasadnicze dla współczesnej nauki kwestie: potrzebę praktycznego wykorzystania wyników badań uczonych, a więc zmierzch tzw. „nauki czystej” oraz problem kierownictwa w zespołach badawczych. W dobie budowy sputników i reaktorów jądrowych, rola jednostki nabiera innego niż dawniej charakteru. Pojawia się potrzeba osoby koordynującej prace naukowe, która jak wytrawny reżyser musi rozumieć cel projektowanego przedsięwzięcia i widzieć obraz całości, oceniać praktyczne możliwości realizacji, ustalać udział poszczególnych uczonych zależnie od ich specjalizacji i indywidualnych zdolności. Autor artykułu widzi więc konieczność kształcenia w przyszłości naukowców-organizatorów.

H. D.

BADANIA NAD LUNETAMI GALILEUSZA

Czasopismo „Jenaer Rundschau” zamieszcza w nrze 6/1962 artykuł Augusta Sonnefelda omawiający wyniki dotychczasowych badań nad wartością i zaletami lunet skonstruowanych przez Galileusza, których zastosowanie do obserwacji astronomicznych miało tak wielkie znaczenie w dziejach nauki. Autor artykułu dochodzi do wniosku, że jedynymi pracami oceniającymi w sposób naukowy lunety Galileusza są prace prof. V. Ronchiego, autora książki *Il cannocchiale di Galileo et la scienza del Seicento*. Biorąc pod uwagę znaczenie i wpływ skonstruowania lunet na rozwój ówczesnej wiedzy, A. Sonnefeld postuluje konieczność dalszych badań nad omawianymi zagadnieniami. Na końcu artykułu podano spis literatury dotyczącej konstrukcji przyrządów Galileusza.

Zb. M.

ŻYCIE I PRACA ROBERTA BAKEWELLA

Angielskie czasopismo „Past and Future” zamieszcza w zeszycie 3 z października 1962 r. artykuł A. Morris opisujący życie i prace Roberta Bakewella (1725—1795), angielskiego uczonego, zajmującego się problemami techniki rolnictwa i hodowli. Autorka analizuje znaczenie pionierskich prac R. Bakewella dla rozwoju nauki i przytacza wiele interesujących szczegółów z jego życia.

Zb. M.